

2. Gennemførte tiltag for at lette byrden

For at opfylde målsætningen om at begrænse dataleverandørernes byrde mest muligt har Danmarks Statistik gennemført en række tiltag.

2.1 Generelle tiltag

Data fra administrative registre

Hvor det er muligt anvender Danmarks Statistik data, der er indhentet til administrative formål af andre offentlige myndigheder, som grundlag for statistikproduktionen. Herved produceres statistik uden at pålægge virksomhederne yderligere indberetningsbyrde. Dette er et meget væsentligt kendetegn ved den danske statistikproduktion sammenlignet med de fleste andre (også europæiske) lande, hvor statistikbureauerne er nødt til at indhente flere data til statistikkerne direkte fra virksomhederne.

Fritagelse af små virksomheder

På områder, hvor der ikke findes oplysninger i administrative registre er det nødvendigt at indhente oplysningerne til statistikkerne direkte fra virksomhederne. For mange af disse statistikker undtages de mindste virksomheder fra indberetningsbyrden, ved at det kun er virksomheder over en vis størrelse, der skal indberette. Det gælder fx for statistikken over varesalg i industrien. I denne statistik er virksomheder med mindre end 10 beskæftigede fritaget for indberetning. For udenrigshandelsstatistikken (Intrastat) er små virksomheder også fritaget fra indberetningspligt, idet kun virksomheder med en årlig import på mindst 1,5 mill. kr. eller en eksport på mindst 2,5 mill. kr. skal indberette til denne statistik.

Stikprøver

En anden metode, der benyttes for at reducere indberetningsbyrden, er, at man kun indhenter oplysninger fra en stikprøve af virksomhederne og efterfølgende opregner resultaterne til at dække hele populationen. Stikprøvens størrelse begrænses mest muligt, idet det dog samtidig skal sikres, at statistikken giver pålidelige resultater. Ved udtræk af stikprøver er det en generel regel, at andelen, der udvælges, stiger med stigende virksomhedsstørrelse. Som et eksempel kan nævnes regnskabsstatistikken, hvor virksomheder der har færre end 5 ansatte slet ikke spørges. For virksomheder med 5-49 beskæftigede indhentes der kun oplysninger fra mellem 10 og 50 pct. af virksomhederne, mens virksomheder med 50 eller flere ansatte alle skal levere oplysninger til statistikken.

2.2 Kopi af regnskab i stedet for at udfylde spørgeskema

Halvdelen sender kopi af regnskab

For *regnskabsstatistikken* er det naturligvis en mulighed for virksomhederne at udfylde og indsende det spørgeskema, som Danmarks Statistik udsender. Men for at reducere byrden til et minimum får virksomhederne også tilbudt en anden mulighed. Danmarks Statistik tilbyder nemlig virksomhederne, at de i stedet for at udfylde spørgeskemaet blot kan indsende en kopi af et internt regnskab, hvorfra Danmarks Statistik så selv uddrager de oplysninger, der skal bruges til statistikken. I 2003 benyttede halvdelen af dataleverandørerne sig af denne mulighed.

2.3 Digitale indberetninger

På nogle statistikområder er åbnet op for at virksomhederne kan indberette digitalt, og denne mulighed vil i løbet af 2004 blive udvidet betragteligt, jf. afsnit 6 nedenfor. På nuværende tidspunkt er der åbnet for forskellige muligheder for indberetninger til udenrigshandelsstatistikken, lønstatistikken, svinetællingen og for statistikken over godstransport med lastbiler.

<i>Intrastat</i>	I 2003 blev det muligt for respondenter der er indberetningspligtige til <i>Intrastat</i> , at indsende indberetningerne direkte til ToldSkat i krypteret form via e-post. Muligheden omfatter de respondenter, der anvender programmet IDEP i forbindelse med indberetningen. Respondenterne skal dermed ikke længere generere en fil, der først gemmes og efterfølgende indsendes til ToldSkat på diskette.
<i>Lønstatistikken</i>	Indberetningsmaterialet til <i>lønstatistikken</i> er udviklet i samarbejde med Dansk Arbejdsgiverforening (DA) og Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA). Danmarks Statistik har indgået en aftale med disse arbejdsgiverorganisationer, om at de indsamler oplysninger fra deres medlemsvirksomheder til brug for DA's og FA's egne lønstatistikker og videresender indberetningerne til Danmarks Statistik. Hermed undgås dobbeltindberetning af oplysningerne.
<i>Fra edb-lønssystemerne</i>	For at lette indberetningsbyrden hentes oplysningerne i videst muligt omfang direkte fra edb-lønssystemerne. Danmarks Statistik har i samarbejde med DA udarbejdet en standard for elektronisk statistikindberetning til lønstatistikken. Standarden er indarbejdet i alle gängse edb-lønssystemer samt hos alle lønservicebureauer.
<i>Elektronisk spørgeskema</i>	Hvis en virksomhed ikke anvender et edb-lønssystem eller et lønservicebureau kan der indberettes enten på et elektronisk spørgeskema eller på et netspørgeskema. Anvendes det elektroniske spørgeskema, opnår virksomheden en lettelse ved at alle indberettede personoplysninger gemmes for den enkelte ansatte fra en indberetning til den næste. En anden mulighed er at anvende nettet til indberetning. Her stiles mod at alle lønskemaer lægges ud på virk.dk med den samme mulighed for at gemme de personlige oplysninger for den enkelte lønmodtager i form af præudfyldning, som det nu sker i det elektroniske spørgeskema. Når virk.dk er færdigudviklet vil det elektroniske spørgeskema udgå. Som en forløber for virk.dk har det siden tællingsåret 2000 været muligt at indberette de øvrige arbejdsomkostninger over nettet i form af et interaktivt netskema, med enkelte indbyggede kontroller, som er udviklet i DS. For tællingsåret 2002 benyttede ca. 40 % af virksomhederne sig af denne mulighed.
<i>LetLøn</i>	Er virksomheden tilmeldt det fælles indberetningssystem LetLøn – enten direkte eller via et lønservicebureau, er statistikindberetningen til DS koordineret i den fælles indberetning til modtagecentret. Herfra vil oplysningerne blive videresendt til Danmarks Statistik. Det er indtil videre kun få virksomheder, der anvender denne mulighed.
<i>Svine-tællingen</i>	Til <i>svinetællingen</i> har Danmarks Statistik i samarbejde med softwarefirmaet AgroSoft udviklet programpakken WinSvin, der er tilpasset så bestandsopgørelsen til Danmarks Statistik fremstilles i et fastlagt format. Programpakken gør det således muligt for landbrugsbedrifterne at indberette svinebestandsopgørelserne via et automatisk træk fra bedriftens it-system, hvorved landmanden undgår at bruge tid på at finde oplysningerne frem. Oplysningerne kan overføres automatisk via e-post, men indtil nu har kun få virksomheder benyttet sig af denne indberetningsform.
<i>Godstransport med lastbiler</i>	For <i>godstransport med lastbiler</i> har Danmarks Statistik har udviklet en EDI-standard, som kan anvendes i stedet for at udfylde de fremsendte blanketter. Udviklingen er sket i samarbejde med ITD, International Transport Danmark, DTL, Dansk Transport og Logistik, Logodan as, EDB Gruppen A/S, Transsoft A/S og ESC Erhvervssoftwarecentret ApS. Besvarelsen af spørgeskemaer om godstransport med lastbiler kræver en stor arbejdsindsats i den enkelte virksomhed. Med it-løsningen, der automatisk trækker oplysningerne fra virksomhedens it-system, undgår virksomheden at bruge tid på at finde oplysningerne frem til Danmarks Statistik. Indberetningen kan sendes til Danmarks Statistik via e-post, men der er indtil nu ingen virksomheder der har benyttet sig af denne indberetningsform.

2.4 Forenklinger og sproglig forbedring af spørgeskemaer og vejledninger

Spørgeskemaer og vejledninger gennemgås

For at lette indberetningerne så meget som muligt er det vigtigt, at det materiale der udsendes til dataleverandørerne er klart og forståeligt. Danmarks Statistik gennemgår derfor løbende såvel spørgeskemaer som de vejledninger, der er knyttet til skemaerne med henblik på forenklinger og forbedringer. I 2003 er der sket en sproglig gennemgang af ca. halvdelen af det materiale, der udsendes til dataleverandørerne, og gennemgangen har ført til, at der er foretaget en række sproglige forbedringer. I løbet af 2004 vil de øvrige materialer til dataleverandørerne blive gennemgået.

2.5 Forhåndsadvisering

Brev til de der skal indberette til 5 eller flere statistikker

Siden 2000 har Danmarks Statistik forhåndsadviseret de virksomheder, der i det kommende år forventes at skulle indberette til 5 eller flere statistikker. De pågældende virksomheder har i slutningen af året modtaget et brev med beskrivelse af de statistikker, de forventes at skulle indberette til i det kommende år.

Stikprøverne for det kommende år ligger ikke altid endeligt fast i december måned, og derfor tages der i brevet forbehold for, at der kan ske ændringer i forhold til, hvilke statistikker virksomheden skal indberette til. I december måned 2003 sendte Danmarks Statistik forhåndsadviseringsbreve til 3.094 virksomheder.

3. Nye initiativer i 2004 for at lette byrden

3.1 Virk.dk

Alle blanketter på virk.dk

I 2004 er et af de vigtigste initiativer for at lette indberetningsbyrden, at alle Danmarks Statistiks blanketter skal kunne udfyldes elektronisk via virk.dk. Denne strategiske satsning sker i den klare forventning, at virk.dk i løbet af 2004 bliver i stand til at håndtere, såvel at spørgeskemaer kan præudfyldes med hjælpeoplysninger til de, der skal udfylde skemaerne, som at det bliver muligt at individualisere henvendelserne, således at de virksomheder, der skal indberette til Danmarks Statistik bliver ført frem til netop de spørgeskemaer, de skal udfylde. Når disse forudsætninger er opfyldt vil indberetninger via virk.dk betyde en lettelse af virksomheders og kommuners indberetningsbyrde.

Intrastat og Extrastat Nordsøen

Gennem 2003 er der arbejdet på at udvikle en specialdesignet blanket til anvendelse ved indberetning via virk.dk til *Intrastat* og *Extrastat Nordsøen*. Blanketten bliver tilgængelig på virk.dk i 2004. De enkelte respondenter præsenteres for et overskueligt overblik over indberetningsenhederne, og virksomhedsspecifikke oplysninger vil være præudfyldt. Respondenterne har desuden mulighed for at overdrage indberetningsopgaven for de enkelte enheder til tredjepart. Oplysninger, der indsendes via Intrastat-blanketten, vil automatisk blive valideret for gyldighed (invalidt varekoder etc.), og respondenterne skal derfor ikke efterfølgende bruge tid på at rette denne type fejl. Blanketten giver desuden mulighed for, at respondenterne efterfølgende selv kan korrigere for fejl, der relaterer til varens natur (kroner pr. stk. etc.).

Udenrigshandel med skibe og fly

Herudover er der udviklet to blanketter til brug for indberetning af oplysninger til *Udenrigshandel med Skibe og Fly*, der ligeledes bliver tilgængelige på virk.dk i 2004. Blanketterne vil på samme måde som Intrastat-blanketten sikre, at respondenterne ikke efterfølgende skal bruge tid på rettelse af ugyldige koder.